

Spaanse Cinema – Opmaat naar De Meester

Luis Buñuel Portolés
(1900-1983)

De twintigste eeuw was nog geen twee maanden oud, toen voor de Spaanse film naar wat later bleek zowat de belangrijkste gebeurtenis aller tijden plaatsvond: in Calanda, Teruel, Aragón werd Luis Buñuel geboren.

Tot 1910 nam de Spaanse filmproductie sterk toe, in populariteit echter constant bedreigd door buitenlandse maatschappijen. De Eerste Wereldoorlog bood uitkomst: concurrentie van buitenaf stagneerde en de nationale cinema bloeide op. Na 1918 was het echter snel weer gedaan met de groei: Hollywood heroverde schermen en talentvolle technici emigreerden overzee. Daarnaast was lokale distributie ontoereikend en overheidssteun miniem. Nieuwe genres hadden niettemin hun intrede gedaan: zarzuela's (lichte opera/operette) en historisch, romantisch drama vormden een verlengstuk van het theater. het stierenvechten bleef een geliefd onderwerp in de non-fictie, naast andere folklore en religie. De in eerste instantie reizende exploitatie evolueerde tot een groeiend aanbod aan steeds luxueuzere zalen.

De jaren twintig kenden enkele grote namen: José Buchs was de meest productieve regisseur, gericht op het grote publiek en met een verscheidenheid aan thema's. In zijn *La Verbena de la Paloma* (1921) acteerde ene Antonio Martínez Castilla, die als Florián Rey zou uitgroeien tot de tweede belangrijke filmmaker in deze periode. Zijn folkloristische, relatief kleine producties stonden loodrecht tegenover de kosmopolitische, internationaal gerichte films van Benito Perojo, die samen met zijn broer José reeds een jaar of tien actief was en later met een eigen geluidsversie van *La Verbena de la Paloma* (1935) succes zou boeken.

Florián Rey
(1894-1962)

Het medium werd serieus genomen, getuige ondermeer Nobelprijswinnaar Jacinto Benavente, die zijn theaterstukken graag verfilmd zag worden en zelfs zelf achter de camera plaatsnam. Waar filmvoorstellingen voorheen een beperkte speelduur hadden, werd middag- of avondvullend programma de norm, evenals muzikale begeleiding. In 1928 stichtten Ernesto Jiménez Caballero en Luis Buñuel in Madrid de eerste 'cine-club', hier werden ondermeer films van vooraanstaande buitenlandse regisseurs bekeken en besproken. In datzelfde jaar ging in Parijs Buñuel's korte, baanbrekende *Un Chien Andalou* in première, boegbeeld van de Spaanse cinema.

Menno Peeters, 12 augustus 2009